REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia.
BRAŞOV, piaţa mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAŢIUNE în Braşov şi la următórele Birourĭ de anunciurĭ:
În Viena: M. Dukes Nachf. Nax. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelike Nacht. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 8. Braşov, Joi 13 (25) Ianuarie. 1900.

Ceva despre împăcare.

Când, după tóte cele ce s'au petrecut şi se petrec în Austria, se vorbesce acolo de-o înţelegere şi împăcare între popóre, pentru realisarea căreia întrevine domnitorul însu-şĭ şi consilierii sĕi dela cârmă, acésta are un înţeles şi un temeiu. Când însĕ în jurstările miserabile politice, ce domnesc aḑĭ în Ungaria, se vorbesce aicĭ de o împăcare între elementul dela putere şi popórele asuprite, când se pledéză într'o parte a pressei guvernamentale de aicĭ pentru o politică de împăcare, acésta te face cel mult a surîde cu compătimire, vĕḑênd cum o causă aşa de mare şi sfântă, dela care atêrnă pacea, tăria, ba chiar esistenţa statului, se ia îndeşert şi se espune ridicolului. Orĭ dóră nu este ridicol a-se vorbi de-o împăcare, când nicĭodată de când esistă aceste ţĕrĭ, nu a avut mai puţin temeiu real ca tocmai în momentele de faţă?

Şi totuşĭ un ḑiar guvernamental unguresc scris în limba germană, care vré se trécă de mai serios şi mai conciliant în raporturile cu naţionalităţile nemaghiare, a scris înainte cu câte-va ḑile, cu multă însufleţire, despre „ideia împăcării.“ E vorba de organul apponyist „Budapester Tageblatt.“ Ocasiune de a scrie i-a oferit un prânḑ mare dat de episcopul Aradului Iosif Goldiş, la anul nou, la care prânḑ fiind învitaţĭ şi mai multĭ notabilĭ maghiarĭ, a rĕsunat la toasturĭ éră̆şĭ córda împăcării. S'a mai raportat tot în foile unguresci, că cu ocasiunea acésta, episcopul Goldiş şi noul protosincel Mangra şĭ-au făcut unul altuia complimente.

Cum va fi fost, cum nu, destul că „Budapester Tageblatt“ luând ca basă acest nou „eveniment“ a anunţat în fruntea numĕrului sĕu dela 15 a lunei curente cu bucuriă, că „buna ideiă“ a împăcării nu s'a pierdut, căcĭ „locuitorii comitatelor Arad şi Bihor au revenit la ea“. Simţênd însĕ, că trebue sĕ motiveze cu ceva acéstă afirmare, adauge: „De fapt despre atacurile vehemente în contra Românilor Ungariei, carĭ, durere, în anii de mai înainte se iveau prea des şi produceau amărăciune, nu se mai aude, din contră se pledéză pentru politica de împăcare şi în astfel de cercurĭ, carĭ până acuma au voit sĕ-şĭ facă un merit din neîmpăcarea lor.“

E curios, că un organ ca cel amintit, care pretinde a fi bine informat despre mersul lucrurilor din ţéră, nu scie nicĭ măcar atât, cât s'a constatat din vecinĭ de către colegii sĕi dela „Budapesti Hirlap“ despre amărăciunea cea mare, ce au produs'o tocmai de curênd în sînul Românilor atacurile insolente dela Alba Iulia.

Dér abstrăgênd chiar dela acest incident revoltător, care şĭ-a aflat un ecou până şi în delegaţiunĭ, óre nu sunt pline colónele foilor maghiare de necurmatele atacurĭ şi aţîţărĭ în contra Românilor? Cum vine dér „Budapester Tageblatt“ sĕ afirme, că nu se mai aude nimic despre atacurile vehemente în contra Românilor? Nu cum-va cele ce se discută acum în ancheta pentru colonisărĭ, sunt numai nisce sincere doveḑĭ de amiciţiă şi simpatiă pentru poporul român?

Dér foiei unguresci 'i trebuia un nou argument, pentru-ca sĕ-şĭ pótă continua cunoscuta ei politică de împăcare. Ce valóre póte avé însĕ un argument ca cel basat éră̆şĭ pe stereotipa risipă de frase amăgitóre, ce se face între pocale la prânḑurile internaţionale date de episcopul Aradului?

Fóia opponyistă se mai folosesce de ocasiune, ca sĕ arate cât de tristă este esperienţa, ce se face acum cu politica de naţionalitate din Austria şi cât de mult ar trebu politicianii cuminţĭ din Ungaria sĕ caute a evita chaosul, ce s'a produs în statul vecin şi sĕ nisuéscă, ca toţĭ cetăţenii Ungariei uniţĭ între sine sĕ aspire numai la unul şi acelaşĭ scop.

Frumóse speranţe! Dér se va vedé tocmai atuncĭ, când în faţa schimbărilor însemnate, ce se pot produce în Austria statul ungar va trebui sĕ se presente strîns unit şi consolidat înăuntru, că n'au fost, decât numai nisce deşerte ilusiunĭ.

Se va mai vedé în curênd, că „chaosul“ din Austria, n'a fost decât un proces interior, ce trebuia sĕ premérgă însănĕtoşării, pe când liniştea şi unitatea de procedere aparentă din Ungaria, a fost numai o amorţélă a organismului slăbit prin împiedecarea unei sănătóse circulaţiunĭ a sângelui.

Italia şi România. D-l general Pelloux, primul ministru al Italiei, a adresat d lui G. Boerescu, preşedintele Senatului, următórea telegramă, ca rĕspuns la telegrama de mulţămire trimisă de Senatul român cu ocasiunea frumósei primirĭ făcută Românilor la Roma:

Escelenţei Sale Domnului preşedinte al Senatului României

Bucuresci.

Manifestaţiunile de înaltă cordialitate, al căror obiect a fost deputaţiunea română în momentul, când ea depunea o coronă comemorativă la piciórele colónei lui Traian, nu au fost, decât espresiunea reînoită a simţĕmêntului frăţesc, care unesce cele două ţĕrĭ ale nóstre.

Sunt fericit de-a afla, că aceste mărturisirĭ au găsit un ecou simpatic în Senatul român si mulţumesc Escelenţei Vóstrĕ, că a bine-voit a mi-le împărtăşi.

Vĕ rog tot de-odată a primi asigurarea înaltei mele consideraţiunĭ şi cele mai călduróse urărĭ.

Pelloux.

Partidele germane şi noul guvern Koerber. Din *Viena* se anunţă, că apelul, ce l'a făcut guvernul *Koerber* la tóte partidele punêndu-le în vedere o apropiată *conferenţă de împăcare*, a format alaltăerĭ şi Duminecă obiect de discusiune şi cumpănire în cluburile partidelor germane din oposiţiă. Preşedinţii cluburilor germane au ţinut o conferenţă în Viena în care s'a enunţat, că nutresc bune pornirĭ faţă de ministeriu şi *sunt înduplecaţĭ a participa la conferenţa de împăcare.* La acésta enunciaţiune s'a alaturat alaltăerĭ şi partida germană progresistă, din contră însĕ partida poporală germană a declarat tot alaltăerĭ, că nu are încredere în guvern, deóre-ce în acesta se află şi membri, carĭ în cabinetul precedent au aprobat aplicarea §-lui 14. Participarea la conferenţă a făcut'o dependentă partida dela aceea, ca guvernul sĕ dea garanţii, că va restabili cât mai curênd starea constituţională şi că va convoca parlamentul.

In urma acestei decisiunĭ între guvern şi fruntaşii partidei poporale germane au fost alaltăerĭ consultărĭ, al căror resultat este, că partida şĭ-a schimbat decisiunea şi a declarat, că n'are nicĭ o causă de a zădărnici acţiunea de împăcare a guvernului.

Se crede, că conferenţa de împăcare va fi convocată pe la începutul lui Februarie, ér „Reichsrath“-ul se va întruni prin 20 Februarie.

Şvabii din Bănat şi „B. Hirlap“.

In ḑilele din urmă a apărut în „Budap. Hirlap“ un articul fulminant asupra foilor germane din Bănat, care în modul obicĭnuit a aţîtat contra lor din causa pretinselor lor „nisuinţe de germanisare“. Li-se impută acestor foi ale *Şvabilor din Bănat,* că agită ideile de „mare Germaniă“. De fapt ele nu fac, decât a îmbărbăta pe conaţionalii lor Şvabĭ, ca sĕ-şĭ apere dreptul de limbă şi sĕ rĕmână credincioşĭ limbei şi naţionalităţii germane. Mult a supĕrat pe şoviniştii dela „B. Hirl.“, că de pildă fóia din Chichinda-mare publică poesii germane cu titlul „fiţĭ Germanĭ!“

Acésta şi altele de aceste au fost de ajuns, ca „Bud. Hirlap“ sĕ strige după procurorĭ, căcĭ patria e în pericul, deórece foile din cestiune propagă acum naţionalismul german între Şvabii, carĭ erau pe cale de a se maghiarisa cu totul.

„*Grosskikindaer Zeitung*“ rĕspunḑênd la atacurile şi ameninţările bădărane ale lui „Budapesti Hirlap“, scrie între altele:

„...Noi nu facem, decât a apĕra drepturile garantate prin lege ale poporului nostru, pe care adversarii voesc a ni-le escamota.

„Noi nu voim sĕ germanisăm nicĭ un Maghiar, nicĭ un Sêrb, nicĭ un Român: acésta este şi cu neputinţă... Voim numai, ca şi copiiĭ noştri sĕ scie încă, că sunt *cetăţenĭ germanĭ ai statului ungar* ş. a. Cetăţenĭ în tótă puterea cuvêntului cu îndatorirĭ şi drepturĭ egale şi nu cetăţenĭ de clasa a doua...

„Adevĕrat, că ne pare fórte rĕu de speranţa, ce-o esprimă „Bud. Hirlap“, că Şvabii n'aştéptă nimic mai cu dor, decât ca generaţia lor „faimósă“, care vorbesce încă nemţesce, sĕ móră curênd, ca sĕ facă loc unei generaţiunĭ, care nu mai simte decât unguresce.

„Din acéstă plăcută amăgire trebue sĕ deşteptăm pe „Bud. Hirlap“ fără cruţare, căcĭ *poporul nostru nu se gândesce de loc de a se stinge.* Se póte, ca o generaţiă a nóstră sĕ fiă în privinţa spirituală schilodită şi ofilită, fiind oprită de a se cultiva în limba maternă, dér printr'asta nu se va suprima simţĕmêntul german şi al comuniunei nóstre cu poporul de cultură german“.

„*Torontaler Zeitung*“ replică la bêrfelile fóiei şoviniste, ḑicênd între altele:

„Noi sĕ germanisăm? Pe cine? Pe Sêrbĭ şi pe Românĭ, orĭ chiar pe Maghiarĭ? Nu suntem noi cetăţenĭ ai Ungariei şi nu posedem noi, ca Germanĭ ai statului ungar, drepturĭ garantate? Ce vré dér fóia? Sĕ denunţe?

„Ei bine, noi n'avem a ne teme de procuror, fiind-că nu comitem ilegalităţĭ... O fóiă din capitală ar trebui sĕ aibă cunoscinţă de legea de naţionalitate şi ar trebui sĕ scie judeca ce e drept şi nedrept...“

La alt loc ḑice „Torontaler Zeitung“:

„Avem noi vr'o causă a nu voi sĕ fim Germanĭ? Nu suntem din contră îndreptăţiţĭ de a fi mândri pe limba nóstră...“ Despre acésta s'a convins o mare parte a Germanilor din Bănat şi în urma acésta ei au început în fine a pune ceva preţ pe sine înşi-şĭ şi pe limba lor maternă“.

In apĕrarea lor atât „Grosskikindaer Ztg.“ cât şi „Torontaler Ztg.“ atrag atenţiunea la o împrejurare fórte caracteristică.

In acelaş numĕr, unde „*Budap. Hirlap*“ dă alarmă, că Şvabii se germaniséză şi apeléză la procurorĭ, ca sĕ scape patria de pericul, se publică un articul, în care, după ce se vorbesce de „Habsburgĭ“ şi se afirmă, că „*în sufletul masselor marĭ s'a sdruncinat şi s'a slăbit încrederea în norocul Habsburgilor* şi credinţa în bunĕtatea mânei lor conducĕtóre şi în succesele activităţii lor, „Budapesti Hirlap“ scrie din cuvênt în cuvênt:

„Tóte speranţele, ce s'au nutrit în palatul din Viena şi de cercurile conducĕtóre, s'au stîns. Majestatea Sa însu-şĭ şi-a jucat deja tóte tromfurile, — el a încercat a fi tare şi slab, a decretat statarii, a lăsat sĕ fiă duşĭ soldaţĭ în contra cetăţenilor şi *a mers până la o astfel de treptă a dejosirei,* încât a renunţat la orĭ ce influinţă conducĕtóre şi jócă un rol mic fără de nicĭ o iniţiativă, înăuntru însĕ şi-a dus propria vadă fără de nicĭ un folos la têrg pentru influinţare politică“.

In legătură cu aceste espectoraţiunĭ ale lui „Bud. Hirlap“, carĭ n'au nimic comun cu sentimentul dinastic, amintitele foi germane fac observările lor sdrobitóre.

„*Grosskikindaer Ztg.*“ ḑice:

„Un ḑiar (B. Hirl.), care vorbesce în astfel de terminĭ de regele nostru, n'are dreptul, ca nouĕ, cetăţenilor germanĭ ai patriei ungare, carĭ ne împlinim datorinţele nóstre către monarchul nostru ca şi către patria nóstră întotdéuna, sĕ ne dea lecţiunĭ în patriotism...“

Ér „*Torontaler Ztg.*“ esclamă:

„...Şi acéstă fóiă, care vorbesce astfel despre regele nostru iubit, strigă după procuror, pentru-că patru foi provinciale germane cultivă iubirea către patriă, rege şi către limba maternă germană! Sĕ ne mai ocupăm noi cu acéstă fóiă, care ofenséză în mod infam chiar şi pe Majestatea Sa, séu sĕ atragem atenţiunea procuraturei asupra acestei foi? Pentru ca sĕ facem acésta trebue sĕ avem caracterul patrioţilor patentaţĭ internaţionalĭ!“

Cele patru foi germane, carĭ luptă pentru dreptul limbei materne şi pentru naţionalitatea Şvabilor, sunt cele două sus numite, apoi încă „*Ungarisch-Weisskirchner Volksblatt*“ şi „*Südungarische Bürgerzeitung*“, care apare în Timişóra.

Rĕsboiul din Africa sudică.

Generalul engles *Buller* a trimis Sâmbătă o telegramă, în care dice: „*Trei posițiunĭ am cucerit, însĕ cea mai puternică este încă îndĕrĕt.*“ Cuvintele acestea arată în scurt, situațiunea de pe câmpul de rĕsboiŭ în Natal.

Luptele lui Warren.

Am spus ierĭ, că luptele decisive între Burĭ și Englesĭ s'au început deja pe la finea septĕmânei trecute. Pentru mai buna pricepere a situațiunei vom adauge următórele.

Generalul *Warren*, înaintând, voia sĕ ocoléscă posițiunea de luptă a Burilor de lângă valea Wenterspruit, pentru-ca sĕ ajungă la *Acton Homes*, de unde spre Ladysmith duce un drum direct. Buller îșĭ făcuse planul, ca trecênd peste Potgiertesdrift, sĕ înainteze spre Colenso, ca, ocolind munții Onderbrock, sĕ mérgă la sud spre Ladysmith și aicĭ dinaintea orașului sĕ se întêlnéscă cu Warren.

Warren a început Sâmbătă înaintarea contra Burilor și de-atuncĭ a stat în continuă luptă cu inimicul. Lupta a fost atât de înfocată și desperată, încât și iérba s'a aprins sub piciórele soldaților sĕi, așa că Englesii au înaintat prin flăcărĭ, cucerind câte-va cóste de dealurĭ mai micĭ, pe carĭ Burii le apĕrau din depărtare cu tunurile. Warren însĕ cu tóte acestea a dat inainte și din trei posițiunĭ i-a și respins pe Burĭ, ajungênd aprópe de Acton-Homes. Posițiunea cea mai însemnată a Burilor se află spre nord-vest dela Trikard-drift vis-à-vis de Acton Homes pe munții Spion, carĭ pădesc căile, ce duc spre Ladysmith. Cu acéstă posițiune Warren nu s'a putut mĕsura încă până acum. Dincolo de rîul Wenters, în susul căruia înaintéză Warren, se află spre ost șira muntelui Maria, în vêrful căruia Burii ocupă posițiune însemnată. Până când Warren nu va fi ocupat aceste douĕ posițiunĭ, el nu póte sĕ se laude c'un resultat mare. Sórtea înaintării lui se aștéptă în tot momentul sĕ fiă decisă.

Despre sine însu-șĭ *Buller* nu scie sĕ spună aprópe nimic, — fapt, ce a produs mare neliniște la Londra, căcĭ numai dilele trecute sosise scirea, că generalul bur Schalk-Burger a reținut pe Buller sub munții Onderbrock, condamnându-l de-ocamdată la neactivitate. In munții Onderbrock, carĭ la nord ajung până la Ladysmith, ér la sud se întind în jos până la Tugela, Burii au posițiunĭ atât de tarĭ, încât Buller nu póte învinge cu ele. El, după cum se spune într'o telegramă sosită la Londra dela corespondentul unei foi, dice că nu va înainta, până când Warren nu va face progrese mai departe, ci continuă a ocupa flancul stâng al inimicului, pentru-ca Warren sĕ pótă lupta liber și grabnic în contra flancului drept al Burilor, care cade spre Acton-Homes. De aicĭ se vede, că pentru Buller „strugurii sunt prea acrii.“

Duminecă séra s'a anunțat, că Warren crede mult în succesul operațiunilor lui. El e fórte precaut însĕ, căcĭ a ajuns într'un teren primejdios, și bucuros ar mai jetfi cincĭ dile pentru întreprinderea sa îndrăsnéță, numai sĕ nu pună în joc sórtea și viața trupelor sale. Se asigură, că spitalul taberei se află în Coventry-farm și că e înțesat cu rănițĭ. Se vede dér, că Englesii au avut pierderĭ marĭ în lupta de Sâmbătă.

Impĕratul Wilhelm despre Burĭ.

„*Berliner Montagszeitung*“ anunță, că la recepțiunea landstag-ului prusian, împĕratul Wilhelm a lăudat fórte mult pe Burĭ și tactica lor succésă, căcĭ ei fără baionetă și sabiă și numai cu pușca în mână, sciu sĕ se lupte atât de bine cu Englesii. Impĕratul regretă căderea mulțimii de oficerĭ englesĭ.

Americanii pentru Burĭ.

In opera din *Washington* s'a arangiat în 21 l. c. un mare meeting pentru Burĭ, la care au fost de față mai multe persóne distinse printre carĭ și câțĭ-va membri ai Congresului. S'au rostit discursurĭ și s'a primit unanim un proiect de resoluțiune, în care se dice, că republicele din Africa-sudică trebue sĕ fiă libere și independente. Președintele *Mac Kinley* e provocat sĕ ofere intervenirea lui în favórea păcii.

Meetingurĭ de felul acesta s'au ținut și în alte părțĭ ale Americei.

*

Se vestesce din *Atena*, că acolo *simpatiile pentru Anglia* au luat un adevĕrat caracter politic. S'au celebrat în mai multe orașe serviciĭ funebre pentru Englesii căduțĭ pe câmpul de luptă în Africa de sud. In cercurile diplomatice din Atena se urmăresce cu atențiune acéstă mișcare anglofilă.

SCIRILE DILEI.

— 10 (22) Ianuarie.

Fasiunile de dare. Atragem atențiunea cetitorilor noștri, că *până la 31 Ianuarie st. n.* sunt a-se preda la oficiul de dare orășenesc fasiunile pentru darea de câștig classa III și IV, apoi fasiunile pentru darea pe dobêndile de capital, precum și fasiunile asupra datoriilor întabulate pe case și moșii. A se vedé și publicațiunea primăriei apărută în „Gaz. Trans“ nr. 287 din 1899. Blanchetele de fasiune se pot căpĕta la oficiul de dare orășenesc. Aceste după umplerea esactă a rubricilor, sunt a-se preda până la 31 l. c. st. n.

Emigrările din comitatul Treiscaunelor. Reuniunea industrială din comitatul Treiscaune și-a ținut adunarea generală în 14 Ianuarie n. sub presidiul fișpanului Potsa. Raportul secretarului, cetit cu ocasiunea acésta, presentă o statistică cu privire la emigrările din acel comitat în România în ultimii 4 anĭ. Anume din 1895 până la finea anului 1898 au emigrat în România 35.930 persóne; dintre emigranțĭ însĕ s'au reîntors în patriă 33.204 și numai 2726 nu s'au mai reîntors. Intre aceștia 1299 sunt bărbațĭ, restul femei și copii. Dintre bărbații, carĭ au emigrat în România fără a se mai întórce 389 sunt industriașĭ, 29 economĭ, 655 dilerĭ, 163 servitorĭ, 63 păstorĭ. Dintre femei, 804 sunt trecute de 20 de anĭ, ér 141 mai tinere de 20 de anĭ. Din aceste cifre apare, că 90% dintre emigranțĭ de obiceiŭ se reintorc în patriă și numai 10% rĕmân în România. E de observat, că pe lângă individii cuprinșĭ în cifrele acestea, au mai emigrat unii și fără pașaport. Numĕrul acestora s'a constatat, pe cât s'a putut constata, cu 298 bărbațĭ și 167 femei în decurs de patru anĭ.

Turburărĭ în comitatul Ciucului. Erĭ diminéță au plecat din Brașov trei companii de infanteriă la Csik-Szent-Imre în comitatul Ciucului. Se vorbesce, că cu ocasiunea comassării țĕranii sécui s'au opus autorității și inginerilor însărcinațĭ cu esecutarea lucrărilor și că s'ar fi produs o turburare seriósă, în urma căreia s'a vêrsat și sânge. Acele companii din armata comună, carĭ au plecat de aicĭ, au fost reclamate se dice de către administrațiune pentru restabilirea și susținerea ordinei. Date sigure lipsesc încă până acuma.

Din Gotha primesce „Kölnische Zeitung“ următórea telegramă: Copila de curênd născută a moștenitorului tronului român a fost botezată adĭ în capela ruséscă a castelului de Friedenstein după ritul ortodocs.

Dela teatrul național din Bucurescĭ. Pentru reintrarea d-șórei Agata Bârsescu la teatrul național, între 18 și 20 crt., se studiéză piesa: „*Sappho*“, de Grillparzer. D-ra Bârsescu va juca pe „Sappho“, ér celelalte rolurĭ vor fi ținute de d-nele Marieta Ionașcu și Mihăilescu și de d-nii I. Petrescu și V. Leonescu. Imediat după reîntórcerea d-nei Aristița Romanescu se va pune în studiu și piesa: „*Emilia Galloti*“, cu damele Romanescu și Bârsescu în rolurile principale.

Inundații. O telegramă din Giurgiu anunță, că de alaltăerĭ órele 8 diminéța până erí diminéța, Dunărea a crescut cu 22 centimetri. Apele cresc neîncetat și sunt temerĭ, că orașul va fi inundat. D-l prefect Dimitriu, împreună cu primarul Giurgiului, au luat grabnice mésurĭ pentru ca digul ce apără orașul sĕ fie înălțat. Mai multe sate din județul Vlașca de pe malul Dunărei au fost inundate. Sătenii au fost salvațĭ și dușĭ pe locurile mai înalte.

Nouĕ tunurĭ cu repetițiă. O scire de sensațiă ne aduc foile din Budapesta. Un mașinist, care lucréză acolo, a inventat un sistem nou de tunurĭ, carĭ în ceea ce privesce răpeḑiciunea manipulărei întrec tunurile de până acum ale tuturor puterilor. Principalele avantagii ale nouĕlor tunurĭ constau în aceea, că se pot aședa și îndrepta la țîntă ușor și sigur. Ele nu au lipsă sĕ stea pe teren plan, unde sunt atât de espuse bombelor adversarului, ci pot sĕ fiă așeḑate pe orĭ-ce teren neegal, ba chiar și pe cóstele dealurilor, căcĭ după descărcare ele nu se mișcă dela locul lor. Intre avantagiile nouĕlor tunurĭ mai sunt a se numĕra și alte împrejurărĭ, anume: tunul se póte aședa în orĭ-ce direcțiune, fără a trebui sĕ se misce partea dindĕrĕt a lui; transportarea dintr'un loc în altul se face mai ușor, decât la tunurile de adĭ; îndreptarea la țîntă și descărcarea noului tun se póte face prin un singur om, fără nicĭ un alt ajutor, pe când la mânuarea tunurilor de adĭ se recer trei ómenĭ. Inventatorul se numesce Rudolf Marachi.

Pentru „Casa Națională“ au mai incurs, după cum ne comunică d-l secretar al Asociațiunei, următórele contribuirĭ ca rĕscumpărare a felicitărilor de anul nou: George Pop de Băsescĭ, proprietar Băsescĭ, cor. 20; Dr. Iancu Mețianu, proprietar Zĕrnescĭ, coróne 10; Candin Suciu, Măgina, cor. 2; Maria Cosma, Vașcău, cor. 1; Antița Pop, Beiuș, cor. 1; Francisc Peter, Băița, cor. 2. Suma totală a contribuirilor face cor. 669.10.

Jurisdicțiunea juraților în Siberia. Ministerul de justiție rusesc plănuesce introducerea în Siberia a curților cu jurațĭ pentru judecarea crimelor. Acéstă încercare de a modernisa Siberia produce o fórte bună impresiune în lumea politică europénă.

O manifestațiune anti-englesă. Șeful partidului egiptean, Mustapha Bey Kiamil, ținù în fața mai multor mii de persóne o cuvêntare stigmatisând ocupațiunea englesă; acéstă cuvêntare a fost salutată cu aplause din partea celor presențĭ. Mustapha Bey Kiamil, caracterisând aspru politica englesă, dise: „Noi trebue sĕ ne ridicăm, spre a elibera patria nóstră de epitropii nechiămațĭ. Sĕ ne ridicăm, sĕ întrebuințăm tóte mijlócele, ca sĕ dobândim independența nóstră. Sĕ scie lumea, că simțim domnia strĕină ca o rușine“. Cuvêntarea a făcut Arabilor, carĭ erau afară din grădină, un efect fórte puternic, așa, încât ei demonstrară în contra Angliei cântând cântece patriotice.

Grevă și lipsă de cărbunĭ. In Austria muncitorii unui mare numĕr de mine de cărbunĭ s'au pus în grevă. Numĕrul greviștilor s'a urcat la vre-o 82,000 și agitațiunile se continuă în dimensiunĭ tot mai marĭ și mai periculóse. Causa este a se căuta în împrejurarea, că muncitorii nu sunt mulțumițĭ cu plățile și o învoélă între ei și proprietarĭ, pe lângă tóte încercările de până acum nu s'a putut mijloci. In urma acésta a început a se simți o mare lipsă de cărbunĭ în tótă Austria; mai multe fabricĭ marĭ au fost silite chiar sĕ-șĭ sisteze lucrările din causa acésta. Guvernul austriac s'a vĕdut silit a apela la ajutorul ministrului unguresc de comunicațiune, rugându-l sĕ permită a duce din Ungaria cărbunĭ cu prețurĭ mai reduse. Ministrul ung. și-a și dat învoirea, dér acésta îi cam costă pe cetățenĭ, deóre-ce prețul cărbunilor a început a se urca și la noi în mod simțit. Décă greva, care di de di ia mai mare avênt, va continua, lipsa de cărbunĭ amenință a pricinui o adevĕrată crisă pentru fabricĭ și peste tot pentru industria austriacă.

Noul ambasador german în Bucurescĭ. Ex. Sa d-l de Kiderlen Walchter, noul ministru plenipotențiar și trimis estraordinar al Germaniei la Bucurescĭ, a fost primit Duminecă, la órele 12 din di, în audiență solemnă de M. S. Regele Carol cu ceremonialul obicĭnuit. Ex. Sa a remis Regelui scrisorile sale de acreditare.

Pentru masa studenților dela școlele medii și superióre din Brașov au întrat următórele contribuirĭ:

a) Dela d-l Andreiŭ Truca, preot Simeria *4 cor.*, d-l R. R. din Simeria *4 cor.*

b) lista Nr. 9 (colectant Onor. Domn paroch din Satulung *Alexe Verzea*) cu totul ***96 cor.***, și anume: Alexe Verzea *10 cor.* (anual), Nic. G. Popa 25 cor., Radu Peteu 10 cor., Radu Tocitu 10 cor., Romul Verzea preot 2 cor., I. Ț‌iței 1 cor., Savu Luca învĕțător *2 cor.* (anual), I. Jinga 3 cor., I. R. Butu 2 cor., I. Poppa Nițu 2 cor., I. Păltănea 2 cor., I. Ț‌ĕrașĭ 2 cor., G. G. Median 2 cor., Alexe Median 1 cor., Radu G. Aldea 4 cor., Dum. Proca 4 cor., G. Aldea 2 cor., George T. Median 2 cor., I. Median 1 cor., Eremiă Bodeanu 1 cor., dómna Rafira P. Mitrea 2 cor., Petru Mitrea 2 cor., I. Irimie Bodeanu 2 cor., Vasile I. Tĕrașĭ 2 cor.

Direcțiunea școlelor îșĭ esprimă cele mai vii mulțămite pentru aceste nobile și pióse darurĭ.

Congres agricol bulgar. I-se scrie „Timpului“ din Sofia, că s'a decis la Plevna un congres agricol, al cărui program este îndreptat în contra introducerei dijmei. Congresul, la care iau parte vre-o 500 de agricultorĭ, are de scop fondarea unei ligĭ agrare bulgare, care va avé ca misiune apĕrarea intereselor agricultorilor principatului.

Serviciul maritim român. Direcțiunea serviciului maritim român a încheiat o tabelă comparativă a veniturilor și cheltuelilor în anii 1896, 1897 și 1898.

In anul 1896 cifra totală a cheltuelilor este de 1.681.238 de lei și 84 de banĭ, ér totalul veniturilor este de 437.002 lei și 51 de banĭ. Deficitul atinge cifra de 1.244.286 lei și 33 de banĭ.

In anul 1897 cifra veniturilor este de 1.053.730 de lei și 92 de banĭ, ér a cheltuelilor 2.529.610 lei și 49 de banĭ. Deficitul este 1.475.879 de lei și 57 de banĭ.

In 1898 veniturile sunt de 2.827.184 lei și 78 de banĭ, ér cheltuelile lei 3.023.509 și 17 banĭ. Deficitul aparent este de 196.324 de lei și 39 banĭ, dér nicĭ acesta nu constitue un deficit, căcĭ direcțiunea depune pe fiă care an la Casa de depunerĭ câte 475.000 lei spre formarea fondului pentru asigurarea vapórelor, carĭ se trec la cheltuelĭ.

In 1899 veniturile serviciului au crescut și mai mult, din causa mărirei numĕrului vapórelor și mărirea traficului de călătorĭ și mărfurĭ pentru Constantinopole, prin înființarea espreselor pentru Orient.

400 de acusațĭ. Epilogul „brigantagiului“ din Sardinia se va începe în curênd înaintea tribunalului din Sassari. In acest proces sunt 400 de acusațĭ și 2000 de martorĭ, ér actul de acusă se estinde pe 80 volumurĭ. Dintre acusațĭ cel mai de frunte este femeia *Serra Sonna*, o figură din poveștĭ și romane sensaționale. Schimbându-șĭ portul femeia și îmbrăcându-se ca bărbat, a străbătut cu pușca la umĕr întrégа țéră îmbărbătând pe briganții, carĭ o numiau *La reine* (regina). Al doilea acusat principal este preotul *Jodine*, apoi un primar, un proprietar de pămênt, un croitor, un advocat, un medic, c'un cuvênt lamura societății din Sardinia. Abia este familiă pe insula întrégă, care sĕ nu fiă interesată în acest colosal proces. In multe comune procesul e considerat ca *doliu național*, femeile îmbracă vestminte de jale, preoții arangéză conducturĭ și toțĭ îșĭ dau silința sĕ iese nevinovațĭ terorisând martorii.

Ancheta pentru colonisărĭ.

(Ședința a patra.)

Duminecă s'a întrunit érășĭ ancheta, ca sĕ-șĭ continue desbaterile. La ordinea dilei cel dintâiŭ a luat cuvêntul

Bartha M.: El are mare încredere în acțiunea guvernului. Séu că e vorba de colonisare, séu de parcelare, orĭ de altceva, acțiunea e la loc, décă se tractéză de a-se aduce un serviciu causei *naționale maghiare*

Bartha se provócă la „tendințele de resturnare ale naționalităților“, carĭ cuprind în sine „un mare pericul pentru Maghiarĭ“ și se miră, că dintr’o parte cestiunea e ocolită cu atâta grijă.

El combate înainte de tóte pe aceia, carĭ nu aștéptă succese pentru causa națională maghiară dela colonisărĭ. Colonisarea trebue sĕ susțină superioritatea de rassă a Maghiarilor atât în privința materială, cât și intelectuală. Citéză esemplul coloniei din Cojocna, unde după iobăgiă „Valahii“ au ajuns la proprietățĭ de câte 20—30 jugĕre, pe când Maghiarii au rĕmas muncitorĭ de mine, ér când lucrurile în mine au încetat, Ungurii au ajuns la sapă de lemn și au devenit ḑilerii Românilor. In colonia din Șermaș (Câmpiă) superioritatea maghiară din Vesprim atrage la sine elementul român (?)

Cere sĕ fiă colonisațĭ Maghiarĭ de aceeașĭ religiune, căcĭ pe aceștia ĭi aștéptă o singură biserică și o singură scólă. Colonul sĕ capete atâta pămênt, încât sĕ aibă și drept electoral.

Pe Bartha îl cutremură și îngrijesce *sórtea Ardealului*, pentru care *vecinătatea României este atât de periculósă.* Institutele de banĭ românescĭ, ḑice, sunt tot atâtea organe naționaliste (Strigărĭ: Așa e!) Față cu aceste băncĭ institutele maghiare de banĭ trebue sĕ emuleze pe teren. Bartha se provócă la comunitatea religionară între Românii ardelenĭ și cei din România și ḑice, că în scólele din România s’a înrădĕcinat convingerea, că Ardealul până la Tisa, pe basa dreptului istoric, este al României. Cere banĭ pentru colonisărĭ.

Asboth sbiciuesce capitalismul, căcĭ décă banul va ajunge la domniă în Ungaria, prin acésta se va introduce și domnia străină. Schițéză starea tristă economică a Ungariei.

Au mai vorbit *Fellner*, *Emody* și *Baros*, carĭ accentură periculul dispariției clasei proprietarilor maghiarĭ mijlocii.

*

In ședința de *Lunĭ* ancheta șĭ-a continuat desbaterile. Cu ocasia acésta s’a accentuat de unul din membri, că nu este corect *a-se turbura naționalitățile*; altul ḑise, că din punct de vedere de naționalitate colonii n’au putut resolva până acum problema acestei politice: *maghiarisarea.* S’a mai accentuat, că Maghiarul trebue sĕ devină cu orĭ-ce preț superior în tóte privințele, căcĭ numai luĭ îĭ compete domnirea pe tóte terenele în Ungaria.

De aceea politica de colonisare, întru cât servesce acestui scop, trebue urmată orĭ câte jertfe ar pretinde, — ḑic șoviniștii sgâțâițĭ de frigurile maghiarisării.

Dela societatea „Petru Maior“.

Am primit „Raportul anual al societății de lectură „Petru Maior“ din Budapesta pe anul administrativ 1898—99“. Acest raport, redactat de președintele de atuncĭ al societății, d-l Nicolae *Sulică*, adĭ profesor la scólele române din loc, este însoțit de-o interesantă întroducere, prin care indică principiile, de carĭ trebue sĕ fiă condusă societatea. Reproducem din acéstă parte a raportului următórele:

...Voesc, și încă cu tot din adinsul, sĕ accentuez și de astă-dată scopul esistenței și activității acestei societățĭ, scop, ce se reasuméză de regulă în pregnantele cuvinte: cultură *literară* și cultură *socială*, căcĭ societatea „Petru Maior“, ca *societate*, e per eminentiam *literară.*

Scopul social, înțeleg propagarea spiritului de colegialitate, spiritului de corp și a principiilor culturei sociale de adĭ peste tot, societatea fiind compusă din membri cu cultura socială recerută, totdéuna și-l’a ajuns în mĕsură mai mare séu mai mică. Acéstă favorabilă constatare o putem face cu consciința liniștită și referitor la anul, de care stăm sĕ ne despărțim...

Cu un deosebit succes însĕ șĭ-a manifestat societatea nóstră tendințele-i de concentrare și consolidare socială și în altă direcțiune, nu numai în sînul sĕu, ci și în *afară* de cadrele sale. Societatea „Petru Maior“ a înțeles deja din capul locului, că unul din cele mai eficace mijlóce pentru promovarea intereselor sale este tocmai întreținerea de raporturĭ sociale directe cât mai intesive cu marele public român, în special cu colonia româna din Budapesta. Drept aceea dela început a și pus la cale o serie întrégă de convenirĭ sociale: serate, concerte, balurĭ etc., ér curentul inaugurat în acéstă direcțiune a și fost încununat cu deplin succes mai mulțĭ anĭ dearêndul, când apoi acum vre-o ḑece anĭ, intervenind împrejurărĭ nefavorabile pentru societate, nisuințele societății în direcțiunea indicată mai sus au trebuit sĕ rĕmână câtva timp fără nicĭ un resultat, până ce în fine firul întrerupt timp aprópe de un deceniu a putut fi reluat din nou acum vre-o patru anĭ.

A urmat apoi érășĭ un an nefast pentru societate, anul în care i-s’a suspendat activitatea și în care în chipul acesta tendințele sale de a întra în relațiunĭ cât mai intime cu societatea românéscă, și-le-a vĕdut din nou zadarnice. Acum un an, după reactivarea societății, a fost din nou reluată seria convenirilor sociale și încă cu astfel de succes moral, ca și material, care îndreptăția pe orĭ și cine sĕ prevadă aceeașĭ reușită și pentru anii viitorĭ. Și de fapt succesul seratei literare-musicale arangiate și anul acesta sub patronatul Il. Sale D-lui Dr. Alexandru Mocsonyi de Foen în 4 Maiŭ st. n., a satisfăcut pe deplin așteptările tuturora.

Principiul observat deja de mai nainte, dér aplicat cu deplină consciință mai ales anul acesta, a fost, ca tocmai în urma nisuințelor societății de a se stabili raporturĭ directe cât mai intime între sine și societatea românéscă, publicul român din nemijlocita apropiere, colonia română din capitală, sĕ nu asiste la astfel de ocasiunĭ ca simplu spectator séu auditor, ci întru cât se póte sĕ i-se asigure și acestui public un rol cât mai activ. Acesta este motivul, că societatea a căutat și de astă-dată mai mult de cât orĭ și când se recurgă la concursul prea grațios al drăgălașelor nóstre domnișóre din Budapesta. A făcut’o acésta societatea în firma speranță, că pe calea acésta, prin o harnică conlucrare, va ajunge mai ușor la resultatele intenționate.

(După ce vorbesce de succesul seratei din anul trecut și de căldurosul sprijin, ce l’a primit din partea publicului român budapestan, continuă astfel:)

E însĕ al doilea punct ce asemenea și-l’a precisat și designat societatea drept scop final, și în care are sĕ fiă concentrate stăruințele membrilor societății, înțeleg o intensivă activitate *literară* românéscă în tóte ramurile sale, căcĭ condițiunile și factorii acomodațĭ totdéuna au esistat, și póte numai neînțelegerea superiorității acestui moment a făcut, ca societatea sĕ nu pótă presta totdéuna și în direcțiunea acésta atât, cât ar fi putut și așa cum ar fi trebuit sĕ presteze. Societatea „Petru Maior“ tocmai în urma condițiunilor sale favorabile interne și esterne, și tocmai pentru-că la noi, în țĕrile de sub coróna sf. Stefan, nu esistă nicĭ un centru activ literar, ar trebuì sĕ fiă un fel de *academiă* în miniatură, de unde décă n’ar fi sĕ se dea direcțiune, ar trebuì sĕ iasă cel puțin aceia, carĭ vor avé sĕ pórte mai târḑiu stégul literaturei și sciinței nóstre și eventual sĕ dea chiar directivă.

Cap-d’opere literare séu scientifice nu aștéptă încă nimenĭ dela societatea „Petru Maior“, dér aștéptă orĭ și cine o muncă consciențiósă dela fiă-care membru al ei, în specialitatea sa, și acésta atât în interesul general al literaturei nóstre, cât și în interesul bine înțeles al membrilor societății. Acéstă consciențiósă muncă în sfera restrinsă a societății nóstre ar fi sĕ-i servéscă fiă-căruia drept un bun esercițiu și drept o tréptă introductivă - pregătitóre pentru activitatea scientifică literară de mai târḑiu. Societatea „P. M.“ are sĕ fiă șcóla, unde cei în primul rênd chemațĭ cunoscințele câștigate la institutele superióre vor învĕța sĕ le prelucre și sĕ le întocméscă pentru trebuințele poporului român, pentru-ca cu atât mai ușor sĕ pótă presenta în urmă publicului român fructul muncei și studiilor lor în formă sistematică și limbagiul cuvenit. Acesta este și trebue sĕ fiă *idealul literar* al societății nóstre! Așa i-au înțeles fundatorii ei chemarea și în sensul acesta au indicat ei mersul activității celor ce o compun, întru realisarea acestui ideal.

(Aci autorul constată, că în sensul acesta a lucrat socitatea în anul espirat, apoi continuă:)

O cestiune de o importanță capitală, ce nu o pot lăsa neamintită la acest loc, e cestiunea „*Almanachului*“, care stă în cea mai intimă legătură cu principiile literare relevate mai sus și carĭ au sĕ fiă de aci înainte stéua conducĕtóre în activitatea literară a societății „Petru Maior“. A fost o ideiă salutară și așa ḑicênd isvorită direct din necesitatea deja de mult accentuată a unei manifestărĭ *publice* literare și din partea societății nóstre, — ideia edărei unui Almanach; a fost cu alte cuvinte un postulat intelectual al societății nóstre de a-șĭ avé un organ literar propriu al sĕu, postulat ce a fost categoric codificat și într’unul din paragrafii regulamentului nostru. Și décă până acum trup nu s’a făcut acéstă ideă, care ar fi sĕ formeze prima verigă în rolul public literar, ce ar trebuì sĕ-l aibă societatea „Petru Maior“ în viața nóstră culturală, motivul a fost parte situațiunea materială nefavorabilă a societății, parte apatia și lipsa de însuflețire a membrilor. Anul acesta comitetul și mai ales comisiunea literară a căutat sĕ oblescă drumul pentru realisarea acestei simțite dorințe și necesitățĭ, și speranța nóstră firmă este, că cei ce vor veni după noi, opera începută o vor duce în îndeplinire, și așa în curênd toțĭ cățĭ s’au identificat vre-odată cu interesele și scopul societății, vor avé plăcuta ocasiune sĕ vadă realisat cel puțin în parte idealul atâtor generațiunĭ...

In partea spcială se arată, că averea societății s’a sporit în cursul anului cu 211 fl. 49 cr., numĕrând în total 6111 fl. 92 cr. Membri au fost 59 ordinarĭ, 35 onorarĭ și 36 fundatorĭ. E peste mĕsură trist, că din numĕrul total de vre-o 200, la care se evaluéză universitarii românĭ dela facultățile din Budapesta, abia 59 sunt înscrișĭ între membrii societății.

Dare de sémă și mulțămită publică.

La colecta inițiată de comitetul Reuniunei femeilor române pentru îmbrăcarea fetițelor sĕrace, s’au făcut următórele contribuirĭ:

Filiala Albina fl. 25. Iulius Pop, comersant fl. 10. Elena Mocanu fl. 10. Elena A. Popovicĭ fl. 8.

Câte 5 fl.: Petru Nemeșiu, Vilma G. B. Popp, Stefan A. Popoviciu, Tache Stănescu, Maria G. Stănescu, Laurențiu Maximilian, Maria de Steriu, Dr. Eugen Mețianu, Dr. Nicolae Mănoiu, Zoe Damian, Elena Săbădeanu, Efrosina Avrigeanu.

Câte 3 fl.: Agnes Dușoiu, Maria Dr. Baiulescu, Irina G. Birea, Niculae de Șustai, N. N., Elena Safrano, Ioan I. Ciurcu, George Chelaru, Petru Pop jude, Ioan N. Bidu, Maria D. Manole, Eisenstein prin G. Navrea.

Câte 2 fl. 50 cr. Maria Burduloiu, Octavia Mazuhi.

Câte 2 fl.: Maria N. Dușoiu, Susana Laszlo, Catinca Pușcariu, Elena Blebea, Elena Blaga, Elena B. Baiulescu, Frații Mihalovicĭ, Eremias Nepoții, Luisa Popescu, Bălașa Blebea, Nicolae Fizeșianu, Virgil și Victoria Onițiu, G. Popovicĭ, Sterie Stinghe Dr. Valerie Branisce, Maria Zănescu, George Șerban, Sofia Enghirliu, Maria Lupan, Iuliana Androne, Maria I. Munteanu, Viola Goldiș, Zoe Petric, Surorile Wagner, Virginia Vlaicu, Elena Voina, Elena Moldovan, Maria D. Stinghe, Paraschiva Dariu. — Maria Precup *1 fl. 70 cr.*

Câte 1 fl. 50 cr.: Gregoriu Maior, Ioan Socaciu, G. Vătășan, Elvira Navrea.

Cate 1 fl.: Elena N. Ciurcu, Agneta Socol, Iuliana Lemeny, Susana I. Popovicĭ, Emilia Sanciali, N. N., Dumitru Pascu, N. N., Ioan Spuderca, Traian H. Pop, N. N., Maria Maxim, Ecaterina Rădulescu, A. Banciu, Percea, Ludovica Pop, Maria Popea, Sofia Séniuță, Maria Oncioiu, Elena Gärtner, Maria Nastase, Mihai Russu, Tinca Bogdan, Minița Coliban, Maria D. Muntean, Maria Ciortea, Elena Fl. Prejmerean, Elena A. Refta, Maria Băncilă, Efrosina Popescu, Ioan Gămulea, Polixeni Ilasievicĭ, Teodora Literat, Elena Russu, Reveica St. Găitan, Elena Brenciŭ, Paraschiva Bădițoi, Alexandrina Danielopol, Maria Branisce, Catinca Popovicĭ, Amalia Chiffa, Ecaterina Furnică, Emilia Aron, Ecaterina Orghidan, Paraschiva Orghidan, Paraschiva Haler, N. N., Paraschiva Lupan, Marina Popovicĭ, Simion Todor, Rebi Chiconban, Elena Bogdan, Valeria Stoicovicĭ, Carolina Teclu, Lucreția Lupan, Maria Furnică, Reveica Negușĭ, Marina Băcic Câmpean, Elena N. Puiu, Caterina Urzică, Reveica Neguți, Elena Marcea, Andrei Bârsan, Marina Mirica Pulpașĭ, Paraschiva R. Spuderca, Vasile Baboi, Sorica Câmpean, Maria Roncea, Maria Stinghe, Florea Pernea.

Câte 50 cr.: Elena G. Ioan., X, Caterina Moise, Paraschiva Notaru, Stăncuța Măsgărean, Paraschiva N. Roncea, Eleftera Alesiu, Paraschiva M. Căpățină, Reveica Morariu, Maria Bebu, Elena Preșmereanu, Maria Stefan, Paraschiva Vlaicu, Reveica Zârnovean, N. N.

Din suma colectata de *fl. 296. 20 cr.* s’au împărțit haine și încălțăminte la 39 de fetițe sĕrace, la 2 vĕduve s’au dat câte 2 fl. și unei familii scăpătate 4 fl.

Subscrisul birou al Reuniunei femeilor române în numele Comitetului și în numele sermanelor fetițe împărtășite cu haine, esprimă P. T. public, ce a binevoit a contribui, sinceră mulțămită.

Asemenea se esprimă mulțămită publică Domnilor Simay, Weber, Schütz, Theis et Marton și Spuderca et Temesváry pentru obiectele, ce au binevoit a-le trimite pentru îmbrăcarea fetițelor sĕrace.

Brașov, 10 (22) Ianuarie 1900.

Agnes Dușoiu, presidenta. *Lazar Nastasi*, actuar.

ULTIME SCIRI.

Londra, 23 Ianuarie. Lui „Daily Telegraph“ i-se telegraféză din Reusburg cu data de erĭ, că *Burii* — din cause necunoscute — *au început pe întrega liniă de luptă un foc estraordinar din puscĭ*, care a durat într’una aprópe o oră.

Din lagĕrul dela *Spearmans-Kamp* se anunță, că artileria generalului *Warren* a început ierĭ diminéța un foc vehement din tunurĭ, dér încurênd l’a oprit, deóre-ce Burii nu au rĕspuns.

Londra, 23 Ianuarie. Agența „Reuter“ a primit erĭ după amiaḑĭ o telegramă, în care se asigură, că *Burii au împresurat pe Englesi la rîul Tugela* și i-au cuprins *între doue focurĭ marĭ de tunurĭ-Maxim și de puscĭ.* In urma acésta *Englesii au fost silițĭ a-se retrage și a părăsi tóte posițiunile ocupate până acum.* Englesii s’au retras pe țĕrmul contrar al rîului Tugela. *Pierderile Englesilor sunt fórte însemnate.*

Londra, 24 Ianuarie. Oficiul de rĕsboiŭ desminte scirea despre înfrângerea luĭ Buller și a întrării lui Dundonald în Ladysmith.

Bruxella, 24 Ianuarie. Agentul transvaalian declară *situația armatei lui Buller ca desperată.*

Lorenzo Marqueze, 24 Ianuarie. O luptă violentă decurge la Olivier Hoek între Burĭ și 6000 Englesĭ.

DIVERSE.

Cel mai bogat om. După împărtășirile diarului „Washington Post“ cel mai bogat om în America este un senator cu numele Andrew W. Clark. Acesta e mult mai bogat decât toțĭ aceia, despre carĭ s’a susținut până acum, că ar fi bogătanii cei mai marĭ ai lumei. Clark s’a îmbogățit ca prin minune. Cu 32 de anĭ înainte de asta nu avea un singur ban. Cariera și-a început’o ca învĕțător, apoi se făcù conductor de omnibuse și în calitatea acésta ișĭ câștigă o sumă suficientă de banĭ pentru așĭ putè deschide o cârciumă la o mină de aramă. Ca cârciumar se îmbogățì atât de mult, încât după câțĭ-va anĭ putù sĕ-șĭ cumpere o mină, care adĭ îĭ aduce un venit de 55 milióne dolarĭ pe an. De aci înainte Clark a înaintat ca fulgerul și adĭ este proprietarul mai multor băncĭ, căi ferate, are patru fabricĭ de zahăr, o fabrică de cauciuc, carĭ tóte îĭ aduc venite colosale. El dispune și de-o admirabilă colecțiune de tablourĭ, printre carĭ arta francesă e fórte bine representată. Despre acest om, care e cel mai bogat în lume, se asigură, că în scurt timp se va stabili cu domiciliul în Paris.

Dela Tipografia „A. Mureşianu" din Braşov,
se pot procura următórele cărţi:

Scrieri istorice.

Din cartea d-lui *Axentie Severu*, veteranul nostru luptător dela 1848, intitulată *„Rĕspuns la cartea négră"*, cu un bogat adaus despre *arderea Aiudului*, se mai pot căpĕta esemplare cu preţul de *1 fl. + 5 cr. porto.*

Memorii din 1848–49 de regretatul *Vasilie Moldovan*, fost prefect al Legiunei III în 1849—49. Istorisirile cuprinse în acéstă carte sunt de cel mai mare interes istoric şi naţional, sunt scrise într'o limbă uşóră şi plăcută. Preţul 50 cr. (cu posta 55 cr.)

„Povestea unei coróne de oţel", opul mult dorit şi aşteptat al d-nului *G. Coşbuc*, a apărut în editura librăriei C. Sfetea din Bucurescĭ şi costă un leu şi 50 banĭ. E scrisă şi acéstă carte la înţelesul tuturor şi este atât de interesantă, încât cine o ia în mână, nu se mai póte despărţi de ea. In istoria acésta ni-se arată oglinda vină a faptelor mărețe, prin carĭ a trecut România până a ajuns la independenţă, Scenele ce se descriu din rĕsboiul pentru neatârnare, sunt la culme mişcătóre şi însufleţitóre. Cartea e provĕdută cu numĕróse portrete şi ilustraţiunĭ. Ea stă în legătură cu *„Rĕsboiul nostru pentru neatârnare* scris tot de d-l G. Cosbuc, aşa că cine şi-a procurat pe acesta trebue sĕ şi procure şi *„Povestea unei coróne de oţel"*. Sperăm, că fruntaşii noştri, înţelegĕnd importanţa acestor scrierĭ, vor stărui din rĕsputerĭ a-le răspândi cât mai mult în popor. Se pot procura ambele cărţĭ dela „Tipografia A. Mureşianu din Braşov". „Rĕsboiul nostru pentru neatârnare" costă 50 cr. (cu posta 55 cr.), „Povestea unei Coróne de oţel" 75 cr. (cu posta 80 cr.)

Din istoria lumii, „tălmăcită de preotul *Constantin Morariu* din cartea nemţéscă a D-rului Th. B. Weltar şi întocmită pentru folosul poporului român din Bucovina", a apărut în editura „Deşteptării" din Cernăuţĭ: *partea a doua.* Ea este scrisă tot atât de bine şi de uşor, ca şi partea întâiŭ, care a avut şi la noi mare trecere mai ales printre popor. Preţul 50 cr. (plus 5 cr. porto.) — Cu acelaşi preţ se mai pot căpĕta dela Tipografia „A. Mureşianu" şi esemplare din partea întâiŭ, adăugĕnd şi pentru acésta 5 cr. porto.

Zarandul şi munţii apuseni ai Transilvaniei, descriere de *Silvestru Moldovan*. Cu 9 ilustraţiunĭ şi o schiţă. E o carte tot atât de preţiósă şi rară în felul sĕu, ca şi cea dintâiŭ. Recomandăm şi acéstă carte pentru bibliotecile poporale, cum şi pentru toţĭ Romanii, carĭ vor sĕ-şi cunóscă ţéra şi némul lor. Preţul 1 fl. (cu posta 1 fl. 5 cr).

„Pintea Vitézul", tradiţiunĭ, legende şi schiţe istorice, de *Ioan Pop-Reteganul*. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. In ea se cuprind fórte interesante tradiţiunĭ şi istorisirĭ din tóte părţile, pe unde a umblat Pintea. Preţul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

„Ţéra nóstră". Descrierea părţilor Ardealului dela Mureş spre miadă-ḑi şi valea Mureşului, de *Silvestru Moldovan*, — e o scriere unică în felul sĕu, atât de călduros apreţiată de întréga ḑiaristică română. Cu deosebire din bibliotecile poporale ea n'ar trebui sĕ lipséscă. Preţul 1 fl. (cu posta 1 fl. 10 cr).

„Românul in sat şi la óste" Acesta este titlul unei nouĕ cărticele, ce d-l *Ioan Pop Reteganul*, cunoscutul şi meritatul nostru scriitor poporal, a dat literaturei române. Preţul 10 cr., (cu posta 13 cr.

*

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino şi Lissa", interesanta şi eminenta conferenţă, ce a ţinut'o d-nul colonel c. şi r. *Francisc Rieger* anul trecut în reuniunile militare dela Braşov şi Sibiiu. Broşura conţine şi două portrete bine reuşite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conţine şi o hartă a Lissei, cum şi ilustraţiunea mormĕntului eroului nostru. Preţul 40 cr. (plus 3 cr. porto.)

Vivia, sĕu Biserica din Cartagine, naraţiune istorică, tradusă din italienesce de *Dr. Iuliu Dragoş*, preot şi profesor. Se vinde cu preţul redus dela 1 fl. la 70 cr. (plus 5 cr. porto.)

„Preotul din Noienĭ", naraţiune istorică din veacul nostru, scrisă de *Arghirobarbu*. Acéstă interesantă naraţiune privesce evenimente din 1848—49. Preţul 10 cr. (plus 2 cr. porto.)

Din trecutul Silvaniei legende de *Victor Russu*. Conţine 25 legende diferite. Preţul unui esemplar de 170 pag. era la început 1 fl., acum numai 30 cr. (cu posta 35 cr.).

O carte valorósă, scrisă de d-l *Ioan Popea*, profesor la şcólele române din Braşov. Cartea este întitulată: *„Caractere morale*, esemple şi sentinţe culese din istoriile şi literaturile popórelor vechĭ şi moderne". Acéstă carte, atât prin esteriorul sĕu elegant, cât şi prin cuprinsul sĕu bogat, de aprópe 400 pagine, este o adevĕrată podóbă în literatura nóstră. Vom căuta s'o facem mai de-aprópe cunoscută cetitorilor noştri; de-ocamdată ne mărginim a atrage asupra ei atenţiunea tuturor Românilor iubitorĭ de carte; în ea cetitorul va găsi o comóră nespus de preţiósă de învĕţăturĭ, de mângăierĭ, de însufleţirĭ spre tot ce e moral, nobil şi frumos. Preţul 1 fl. 25 cr. (cu posta 1 fl. 35.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge şi portul postal. — Se află de vêndare la Tipografia „A. Mureşianu", la librăria N. I. Ciurcu şi la librăria H. Zeidner în Braşov.

Scrierĭ literare pentru popor.

Poveştile Peleşului, eminentele novele ale *Carmen Sylvei* (regina României), cunoscute în tótă lumea literară. Costă 50 cr. (cu posta 55.)

Legende sĕu Basmele Românilor adunate din gura poporului de neuitatul *P. Ispirescu.* Acésta e una din cele mai preţióse colecţiunĭ de poveştĭ, ce le avem în literatura nóstră şi n'ar trebui sĕ lipséscă din nicĭ o bibliotecă română, cu atât mai puţin din bibliotecile poporale, fiind în felul sĕu o scriere de model. E o carte mare de 400 pag. Preţul 1 fl. 70 cr. (cu posta 1 fl. 80.)

Ḑilele lui Mesia (Ben Hur) de renumitul scriitor *Lewis Vallace.* Tomul I conţine 532 pag. şi costă numai 75 cr., ér tom II are 508 pag. şi costă 70 cr. Intregul op fl. 1.45 (cu posta fl. 1·60.) In asĕmĕnare cu mărimea, preţul e fórte moderat. Cetitorii vor găsi în el o lectură distractivă şi moralisătóre, pentru bibliotecile poporale şi pentru familii el constitue o lectură escelentă şi fórte potrivită de-a înlocui romanele secĭ şi de sensaţiă

Săpătorul de banĭ, comediă în trei acte localisată de *Antoniu Popp.* Se recomandă mai ales pentru cei ce vréu sĕ jóce teatru, fiind o piesă fórte uşóră, cu sugemoral luat din mijlocul poporului. Preţul 12 cr. (prin postă 14 cr.)

Nopţĭ de iérnă novele pentru popor de *George Simu.* Conţine vre-o 7 novele cu tendinţe morale. Mărimea 250 pag. Preţul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

Vieţa după mórte, sĕu nemurirea sufletului, dedusă din misteriul fiinţei omenescĭ şi deşertăciunea celor trecĕtóre, de *I. P. Ediţiunea a doua*, apărută în Gherla în 1897, corectată şi amplificată, scrisă cu ortografia cu semne. E o carte fórte mângăitóre pentru inimele creştine şi scrisă la înţelesul fie-căruia. Preţul 50 cr. (Cu posta 55 cr).

Ţiganii, schiţă istorică lucrată pentru petrecere după mai mulţĭ autorĭ, de cunoscutul nostru scriitor *Ioan Pop Reteganul.* Preţul 55 cr. (cu posta 58 cr).

Merinde dela şcólă, sĕu învĕţăturĭ pentru popor, de *Dr. Georgiu Popa.* Este o carte mare şi fórte ieftină în asĕmĕnare cu mărimea ei, dér şi mai ieftină în asĕmĕnare cu învĕţăturile marĭ şi multe, ce se cuprind în ea. Preţul 60 cr. (trimis prin postă 70 cr.)

Poveştile Bănatului e o carte mare cu poveştĭ din Bănat, împărţită în 3 tomurĭ, de G. Cătană. Preţul 65 cr. (cu posta 70 cr.

Musa Someşană este o carte de poesii poporale din jurul Năsĕudului, culese de Iuliu Bugnariu. Preţul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Buchetul, culegere de cântărĭ bĕtrânescĭ şi naţionale de I. Pop Reteganul. Preţul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Dracul novelă de V. R. *Buticescu.* E scrisă fórte poporal cu tendinţa de-a combate credinţa deşértă. Preţul 10 cr. (prin poştă 12 cr.)

Lira Bihorului este o cărticică cu balade poporale, adecă o carte cu povestirĭ istorice scrisă în versurĭ, de *Antoniu Pop.* Preţul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Chiuiturĭ de carĭ strigă feciorii în joc, de I. Pop Reteganul. Preţul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

125 chiuiturĭ de carĭ strigă feciorii în joc, de I. Pop Reteganul. Preţul 12 cr., cu posta 15 cr.

Părintele Nicolae, schiţă din vieţa preoţilor, de *George Simu.* Preţul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Opşagurĭ, cât cioplite, cât pilite şi la lume împărţite, de *I. Pop Reteganul.* Sunt vre-o 60 de poesii glumeţe. Preţul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

Rîsete şi zîmbete, de *T. V. Gheaja.* După cum şi titula arată, este o carte de cuprins glumeţ; în ea se află nu mai puţin ca 254 de anecdote, păcăliturĭ şi povestirĭ glumeţe, care te fac sĕ-ţĭ mai uiţĭ de nĕcasurile lumei şi sĕ isbucnescĭ în rîs. Preţul 30 cr.(cu posta 35 cr.)

Cartea Săteanului, de *Emanuel Părăcanu.* Conţine mai multe novele poporale, scrise în stil fórte uşor, şi printre ele mai multe poesii, mai ales satirice. Preţul 45 cr. (cu posta 50 cr.)

„Preotul ca ministru al sacramentului penitenţei", tractat teoretic-practic, prelucrat de *Arghirobarbu*, cu permisiunea superiorilor. Pseudonimul Arghirobarbu e cunoscut în literatura nóstră cu autorul multor scrierĭ de valóre, mai ales bisericescĭ, între carĭ este a se numĕra şi scrierea de faţă, care cuprinde un studiu aprofundat şi denotă o bogată erudiţiune teologică din partea autorului. Preţul unui esemplar (207 pag. format mare 8⁰) e 1 fl. plus 10 cr. porto.)

„Amicul bun", colecţiune de lectură solidătóre de caracter în direcţiune religiósă-morală (Doctorul sufletesc şi sfaturile lui pentru cei ce sunt aprópe de timpul scăpărei din închisóre) tradusă de actualul preposit capitular *Ioan Papiu*, pe timpul când funcţiona ca spiritual la institutul corecţional din Gherla. Preţul 10 cr. (plus 2 cr. porto.)

„Consideraţiunĭ istorice asupra asociaţiunii popórelor şi aplicaţiunea lor la *naţiunea nóstră* de *Ioan Clinciu* profesor în Bucurescĭ. Acésta scriere, apărută tocmai acum de sub tipar, este de deosebit interes pentru bărbaţii iubitorĭ de sciinţă. Preţul 1 fl., (+ 5 cr. porto.)

Dietetica poporală, scrisă cu deosebită consideraţiune la modul de veţuire a ţeranului român, de *Simeon Stoica*, medic pensionat. Carte tipărită cu ajutorul Associaţiuneiatât şi de favorabil apreţiată din partea ḑiarelor nóstre. Conţine vre-o 25 figurĭ în text. Preţul 85 cr. trimis francat.

CĂLINDARUL PLUGARULUI
pe anul visect 1900.
se află de vênḑare la
Tipografia A. Mureşianu din Braşov.

Acest Călindar au întrat în anul VIII-lea, format mare, şi conţine portretul fórte bine reuşit al lui Avram Iancu. Urméză apoi cronologia anului 1900, regentul anului, începutul anutimpurilor, sĕrbătorile şi alte ḑile schimbătóre, calculul sĕrbătorilor mai marĭ, posturile deslegarea postului etc. După cele 12 lunĭ, urméză taxele telegramelor, scrisorilor, pachetelor; competinţele de timbre, mĕsurile metrice, têrgurile corectate din Transilvania, Bănat, Ţéra unguréscă şi Bucovina. In partea literară găsim un interesant capitul privitor la începerea rĕsboiului pentru neatârnare de G. Coşbuc; apoi „Popa Stoica", poesiă de Dim. Bolintineanu. Avuţia şi binefacerea (un interesant capitul după Smiles-Schramm). Doina, In şanţurĭ (poesii) de G. Coşbuc etc. In partea higienică şi economică: Un duşman al omului (rachiul); Ce sĕ facă părinţii, ca sĕ-şĭ ferescă copiiĭ de orbiă; Cum sĕ tracteze părinţii pe copiiĭ lor orbĭ; Bune sunt beuturile pentru copii? Urméză apoi partea economică: Vitele roşii (pinzgau), de I. Georgescu. Despre gunoiŭ, de I. Georgescu; Sădirea pomilor; Hrana vitelor (Grăunţele, sfeclele şi apa de beut). La urmă mai multe poveţe preţióse şi glume apoi anunţurĭ. Preţul 25 cr. (cu posta 30). *Vênḑĕtorii primesc rabatul cuvenit.*

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.
Din 23 Ianuarie 1900.

Renta ung. de aur 4%	98.85
Renta de coróne ung. 4%	95.10
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	100.50
Impr. căil. fer. ung. in argint 4½%	99.70
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	99.40
Bonurĭ rurale ungare 4%	94.—
Bonurĭ rurale croate-slavone	94.50
Impr. ung. cu premii	161.60
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	139.50
Renta de argint austr.	99.80
Renta de hârtie austr.	99.65
Renta de aur austr.	98 95
Losurĭ din 1860	138 56
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	131.75
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	186.75
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	133 95
Napoleondorĭ	19 21
Márcĭ imperiale germane	118.15
London vista	242.15
Paris vista	96.15
Rente de coróne austr. 4%	98.75
Note italiene	89.75

Cursul pieţei Braşov.
Din 23 Ianuarie 1900.

Bancnota rom.	Cump. 18.20	Vênd.	18.30
Argint român.	Cump. 17.80	Vênd.	18.—
Napoleond'orĭ.	Cump. 19.—	Vênd.	19.12
Galbenĭ	Cump. 11.20	Vênd.	11.30
Ruble Rusescĭ	Cump. 254.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump. 11 18	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump. 21.40	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina	202.—	Vênd. 5%	203.—

Nr. **403**—1900

PUBLICAŢIUNE.

Acei posesorĭ de casă, care au clădit în anul 1899 un edificiu nou, **se provócă** a înainta la oficiul orăşenesc de dare **până la 10 Februarie a. c.** *fóia de mărturisire despre venitul* (chiria) *casei.*

Formulare pentru acest scop se pot căpĕta la subscrisul oficiu.

Braşov, 17 Ianuarie 1900.

Oficiul orăşenesc de dare.

Sz. **8044**—899.
tlkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék, mint tlknyvi hatóság, közhirré teszi, hogy Stinghe R. Nicolae végrehajtatónak, Eliu Ágoston végrehajtást szenvedő elleni 38 frt. 53 kr. tőke-követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a brassói kir. járásbiróság) területén lévő Brassó város tetületen fekvő a brassói 2654 sz. tlkvben A † 2889 helyrszám alatti ingatlannak Eliu Ágostont illető felerészére 1342 forint 50 krban ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1900. évi január hó 29-ik napján d. e. 9 órakor** a kir. törvényszék tlkvi hatóságának hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. törv. cz. 170-ik §-sa értelmében a [illegible] a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott [illegible] elismervényt átszolgáltatni.

Brassó, 1899. évi szeptember hó 29-én.

A kir. törvényszék mint telekönyvi hatóság